

КГБ ПРОДОВЖУЄ ВИКОНУВАТИ СВОЮ ЧОРНУ РОБОТУ

Київ. — В середу, 21-го лютого, працівники КГБ викрали 1,000 летючок з написом „Голосуйте за кандидатів РУХу”. Летючки були передані поштою з Москви і про це повідомили телефони Миколи Горба та Леоніда Мільявського, та коли всі зустріли поїзд у Києві, то їм сказали, що хвилину тому летючки вже забрали якийсь чоловік. Це означає, що телефони у київських дисидентів ще й досі підслухують і працівники КГБ мають змогу чинити всілякі перешкоди демократичним силам.

З Хмельницького надійшли повідомлення, що працівники КГБ Іван Мосійчук намагався вербувати серед членів УГС окремих осіб, які б поставили в КГБ інформацію про всі плани діяльності УГС. Згаданий офіцер КГБ неодноразово тероризував членів УГС Дмитра Білоуса, Сергія Таранчука, Ігоря Павлика та інших своїми частими візитами на місця їхньої праці. Члена УГС Віру Шербу Мосійчук залякував, що її судитимуть за участь „у ворожій організації” і, постійно погрожуючи, примусив її написати заяву, в якій вона зобов'язалася порвати з УГС.

Працівники КГБ у Хмельницькій області вербували

кримінальних злочинців для вбивства голови обласної філії УГС Василя Рибак. Про це повідомив на засіданні політклубу член УГС Сергій Саранчук. Після його заяви Мосійчук неодноразово вимагав, щоб Саранчук спростував цю заяву, але Саранчук відмовився. Тоді в обласній газеті „Радянське Поділля” з 23-го лютого опубліковано фальшивку, у якій стверджується, що Саранчук нібито спростував свою заяву про „існуючий замах на Рибак”. В. Рибаків також погрожував начальнику відділу КГБ Анатолієм Дудником.

ДОПОВІДЬ Р. БРАТУНЯ

Мейплвуд, Н. Дж. — Організація Американців в Обороті Людських Прав в Україні влаштує доповідь члена головної Ради НРУП Вячеслава Брюховецького на тему: „Рух і вибори в Україні 4-го березня”. Доповідь відбуватиметься в неділю, 4-го березня, о 7:30 год. вечора в залі під церквою св. Івана Хрестителя, Сент-Форт-авеню. Це 8-ма доповідь із серії „Вечорів у п'ятницю”, темою яких є події в Україні.

УВ'ЯЗНЕНО ЛІДЕРІВ СТУДЕНТСЬКОГО СТРАЙКУ

Київ (УПА). — Одинадцять членів незалежної студентської організації Українська Студентська Спілка, які взяли участь у всеукраїнському студентському страйку 21-го та 22-го лютого, були засуджені до „адміністративного” ув'язнення терміном від 10-ти до 15-ти діб. УСС була створена восени минулого року та на початку грудня в Києві відбувся її установчий з'їзд.

В заяві з 23-го лютого, яку УСС вдалося отримати з в'язниці від арештованих студентів у Києві, студенти домагаються зустрічі з демократичними кандидатами до Верховної Ради УС-СР, журналістами офіційної студентської преси, яка писала про страйк („Молодь України”, „Молода Гвардія” та „Комсомольське Знамя”), з представниками Української Пресової Агенції, які тепер знаходяться в Києві, з прокуро-

ром міста Києва тому, що суд над 11-ма студентами був „абсолютним безправ’ям”.

Ув'язнені студенти також вимагають дозволу взяти участь у виборах в неділю, 4-го березня. В заяві підкреслено, що чотири із арештованих студентів відокремлені від загальної групи, яка вимагає їх звільнення. Студенти заявили, що якщо до 3-ої години 26-го лютого їх вимоги не будуть задоволені, то вони почнуть голодувати.

Прізвища ув'язнених: Горбачов — 10 діб, Стратічук — 10 діб, Слободян — 15 діб, Рой — 15 діб, Ганзенко — 10 діб, Шакир'янов — 15 діб, Кириленко — 15 діб.

Згідно з інформацією отриманими з Києва, там у вівторок, 27-го лютого, заарештовано ще 12 студентів.

Почалася співпраця Торонто і Києва у ділянці освіти

Торонто (О. Чумак). — Головне Управління Народної Освіти Києва в порозумінні й на доручення Міністерства Освіти УССР запросило представників онтарійського міністерства й Шкільної ради Торонто до співпраці.

У відповіді делегація у складі Ч. Тейлор, програмний директор Торонто-нської Шкільної ради, О. Чумак, радний торонто-нської Шкільної ради, Ю. Джура-вещ, учитель української мови та економіки і М. Вавришин, учитель і голова департаменту географії у торонто-нській середній школі, візитує 9-го березня цього року в Україну на двотижнєве перебування для: відвідування шкіл і виховних установ Києва, зустрічі з директорами шкіл та представниками Управління Народної Освіти, підписання договору про співпрацю і відвідування істо-

ричних пам'яток України. Ця перша цього року зустріч і заповід співпраці викликає зрозуміле зацікавлення серед української громади. Треба надіятися на більше таких договорів у майбутньому і не тільки у ділянці освіти.

ДОПОВІДЬ В. БРЮХОВЕЦЬКОГО

Ньюарк, Н. Дж. — Організація Американців в Обороті Людських Прав в Україні влаштує доповідь члена головної Ради НРУП Вячеслава Брюховецького на тему: „Рух і вибори в Україні 4-го березня”. Доповідь відбуватиметься в неділю, 4-го березня, о 7:30 год. вечора в залі під церквою св. Івана Хрестителя, Сент-Форт-авеню. Це 8-ма доповідь із серії „Вечорів у п'ятницю”, темою яких є події в Україні.

Плянують конвенцію Українсько- Американських Ветеранів

Іст Гановер, Н. Дж. — Тут в приміщеннях Рамада готують 130 дорожч. 10, відбудеться від 15-го до 17-го червня 43-тя Конвенція Українсько-Американських Ветеранів, господарями якої будуть члени 17-ої Станції з Пассейку, Н. Дж.

Колішній крайовий командант УАВ, Євген Саган і президент конвенції разом зі своїм комітетом, вже заздалегідь поділили про те, щоби прийшли гості, делегати та їхні родини мали відповідні приміщення та різноманітну програму. У той самий час відбувається також й 16-та Річна конвенція жіночого відділу УАВ. Бенкет і забава включатиме також інсталяцію новообраного проводу УАВ і з цієї нагоди запро-

шено до участі ряд цікавих громадян, включно з новообраним губернатором Нью Джерзі Джеймсом Флоріо. Вже тепер розсилають об'їзники до всіх станцій УАВ, щоб вони приготувалися завчасу і заохотили інших брати участь у цій конвенції УАВ.

ДОПОВІДЬ В. МАРКУСА

Нью-Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка влаштує доповідь на тему: „Аналіз політичних рухів і програм в сьогоденній Україні”, яку виголосить Др. Василь Маркус. Доповідь відбуватиметься в суботу, 3-го березня, о год. 5-й вечора в домі НТШ, 63, Четверта авеню, між 9-ю і 10-ю вул.

В Україні відбудуться виставки Я. Гніздовського

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Як інформую дружина відомого мистця-графіка с.п.п. Якова Гніздовського, вона отримала запрошення влаштувати виставки творів свого чоловіка в Україні.

Запрошення прийшли від директорів Львівського Музею Українського Мистецтва.

ва А. Новаківського, від Державного Музею Українського Образотворчого Мистецтва УССР в Києві М. Романюшина і Тернопільського Краєзнавчого Музею Венедикта Лавренюка. Усі три музеї з великим ентузіазмом підготували ці виставки, які допоможуть українському населенню вперше зацікавитися і творчістю покійного мистця.

Як інформую Степанія Гніздовська, вона дала згоду прибути на відкриття першої виставки в Києві, що відбудеться на початку травня. Після місяця, виставка буде перевезена до Львова на червень, а у липні прохотитиме в Тернополі, з області якої походить мистецтво.

С. Гніздовська підготувала для виставлення 50 експонатів, в тому 26 дереворізів, вісім кольорових лінорітів, вісім чорно-білих лінорітів, і вісім гравюр. Частина із цих творів вже на місці, бо вдалося їх перевезти літаком, аким ішов з Нью Йорку транспорт літаків та одягу для дітей-жертв Чорнобиля 10-го лютого.

С. Гніздовська рішила всі експонати, які будуть вис-

(Закінчення на стор. 4)

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ

Філадельфія. — Тут в неділю, 4-го березня, в Українському Освітньо-Культурному Центрі, 700 Сідар-роуд, відбудеться концерт української музики та співу. З новою програмою виступлять артисти з України: солістка Київської опери Ірина Даш — сопрано, гурморист „чаклун” Олександр Мороз, український ансамбль Київської філармонії „Рідні наспівні”, мистецький керівник Анатолій Мамаліга. Початок концерту о год. 6-й вечора.

„УКРАЇНА ПОТРЕБУЄ ДОПОМОГИ КОЖНОГО З НАС”

Молодь Києва вітає гостей з Північної Америки.

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Цю важливу потребу допомоги сьогоднішній Україні, зокрема шораз численнішим жертвам трагічного вибуху реактора в Чорнобилі, відчули безпосередньо її члени Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля, які повернулися нещодавно з України.

„Ви не уявляєте, як осамітнені почувалися ті люди, які були найбільше напружені на радіацію. Вони вітали нас зі сльозами в очах і просили, щоб ми про них тут не забули”, — каже зворушений проф. Тарас Гунчак, який разом із д-ром Зеноном Матківським та його дружиною Надією відвідали редакції „Свободи” та „Українського Тижденька”, щоб розповісти про свої переживання в часі кількадесяти перебування в Україні, де вони особисто доглядали розподілу ліків, вітамінів, харчів та одягу, що великим транспортним літаком Асфорплоту типу Ан-

тонов-124 прилетів в неділю 12-го лютого до Києва.

Як відомо, тим одним із найбільших транспортних літаків переслали для зараженого радіацією населення України, в першу чергу дітей, понад 93 тонни ліків, харчів та одягу, що були запаковані у 3,225 картонах. Із транспортом, що був під обслугову 19 осіб української залоги Асфорплоту,

(Закінчення на стор. 4)

В. ГАВЕЛ ЗУСТРІВСЯ З М. ГОРБАЧОВИМ

Москва. — Вацлав Гавел, який став першим некомуністичним президентом країни за 48 рік, відбув дводенну офіційну візиту в Москву. Під час візиту він вів переговори з генеральним секретарем Михайлом Горбачовим.

Прибувши президента співавло з першим днем запланованого виведення советських військ з Чехо-Словаччини, яке має закінчитися в середині 1991 року.

Советське пресове агентство ТАСС повідомило, що В. Гавела супроводжували міністер закордонних справ Іржі Дінстбір, заступник прем'єр-міністра Владімір Длоугі, міністер внутрішніх справ Річард Сатер і міністер оборони Мірослав Вацек. На летищі Гавела зустрічав заступник голови Верховної Ради СССР Анатолій Лук'янов.

Михайл Горбачов дав обіт у Кремлі на честь високого гостя з Чехо-Словаччини.

Цікаво, що раніше керівники країн-сателіт Варшавського Пакту, призначені на високі пости, робили першу обов'язкову закордонну поїздку в Москву для одержання там „цінних вказівок”. Тепер цей маршрут, як і багато іншого у Східній

Європі, зазнав змін. Президент Чехо-Словаччини Гавел тільки що побував у ЗСА, де зустрівся з президентом Дж. Бушем.

ТАСС повідомив, що Гавел займатиме, як і раніше, тверде продемократичне становище.

„Ми ніколи не підпишемо ніяких документів про капітуляцію. Ми можемо почати переговори про те, як ліквідувати наслідки 20-літньої капітуляції”, — сказав він, явно маючи на увазі статус Чехо-Словаччини в період окупації країни советськими військами до здійснення мирної революції в Чехо-Словаччині в минулому році.

Як передав ТАСС з Москви, тут розповсюджений офіційний текст декларації про відносини між СССР і Чехо-Словаччиною. У документі, підписаному Горбачовим і Гавелом, сказано, що „відносини між Советським Союзом і Чехо-Словаччиною будуть розвиватися на основі рівноправності і повної взаємоповаги державного суверенітету”.

Оба керівники вважають, що ця заява може стати початком для угод в ділянці політики, економіки, торгівлі, науки і культури.

Прокуратура в Москві розпочала слідство проти „Пам'яті”

Москва. — Західні пресові агентства і кореспонденти інформують з Москви, що там розпочалося слідство у справі кримінальної діяльності проти крайньої праворосійської організації, яка виступає під назвою „Пам'ять”. У „Пам'яті”, як відомо, гуртуються російські шовіністи, які систематично виступають проти націоналістичних рухів в поодиноких республіках, критикують генерального секретаря ЦК КПСС і президента Михайла Горбачова за його ліберальну політику, тобто план перебудови, демократизації і збільшення прав для республік.

Крім того члени групи займаються поширюванням різних пліток і тим самим спричиняються до зросту антагонізму серед народів СССР.

Окремою справою, що її розглядає прокуратура є антисемітські акції членів „Пам'яті”. Про започаткування слідства повідомила „Літературна Газета” і пресове агентство ТАСС, кажучи, що виготовляється список антизаконової діяльності „Пам'яті”. У своїх виданнях члени цієї фашистської організації закликають не тільки до погромів єврейства, але також до заборони діяльності усіх республіканських народних рухів, які домагаються збільшення прав для республік і об'єднують мову, культуру, шкільництво своїх народів.

Згідно з програмою „Пам'яті”, яка була опублікована в газеті „Енергетика” і вилки з якої передрукувала „Літературна Газета”, тромадяни СССР жидівської національності займають

в Росії забагато важливих керівних постів в усіх ділянках життя і з цієї справи треба покінчити. Вони можуть бути репрезентовані тільки у відносини до їхньої кількості, відірваною тим самим шлях для інших.

Організація „Пам'ять” має свої відділи також поза Москвою, особливо у великих містах. Дуже сильним і активним відділом є відділ у Ленінграді.

Багато справ перенаголошуються жидами і націоналістами у республіках, — говориться в офіційній заяві міністерства внутрішніх справ, яке каже, що немає покищо жадної підстави твердити, що існує організований антисемітизм в Советському Союзі. Цю справу поширюють поодинокі особи за посередництвом засобів масової інформації.

Газета „Труд” повідомляла свого часу, що в місті Харкові в Україні було кілька виступів проти жидів, — говориться у повідомленні міністерства внутрішніх справ, — але слідство в цій справі не виявило підтвердження цієї інформації. Найбільш промовистим актом ненависті до жидів була акція членів „Пам'яті” на конференції ліберальних письменників в Москві, коли „люди в чорних одягах” окупували частину залу, почали викрикувати: „жиди, чого ви тут сидите — їдьте до Ізраїля”. Атмосферу ненависті члени „Пам'яті” поширюють також на тих осіб, які домагаються виходу із Союзу з СССР, або збільшення суверенних прав для своїх республік.

У СВІТІ

ВІЙСЬКОВА ВЛАДА Ізраїля на окупованих територіях західного берега ріки Йордан і смуги Гази у понеділок 26-го лютого, проголосили, що дозволяють відкриття 16-ти паєстинських громадських коледжів. Однак університети, які разом з коледжами було закрито в осіні 1987 року, залишаються ще даліше закритими. Військові чинники заявили, що дозвол на відкриття коледжів є частинною запальною Ізраїлем програмою для полегшення ситуації цього 27-місячного паєстинського повстання, яке на їхню думку втрачає свою силу. Це проголошення вийшло в день, який на думку знавців та спостерігачів паєстинської проблеми в Ізраїлі, був одним з найбільш жорстоких у смугі Гази, де згідно з відомостями понад 90 осіб було поранено окупційними військами.

У БЕОГРАДІ, СТОЛИЦІ Югославії, в понеділок, 26-го лютого, відкрито біржу, першу цього роду установу в комуністичній країні, після майже півстолітньої перерви. „Югославський ринок капіталу — Београд” — це перша з трьох біржових устанок, які мають відкритися в Югославії цього року, заявив Браніслав Козіч, заступник директора новоствореної біржі. Београдська біржа заснована чотирма найбільшими банками Югославії на початках буде займатися тільки державними бонами, але в скорому часі розпочне торгівлю акціями приватних фірм.

ВЕРХОВНА РАДА ЗАТВЕРДИЛА ПОСТ ПРЕЗИДЕНТА

Москва. — У вівторок, 27-го лютого, Верховна Рада СССР 347 голосами проти 24 при 43, що утрималися, прийняла резолюцію про встановлення поста президента країни, наділеного широкими повноваженнями. Делегати не послухали голосу багатьох своїх колег, які попереджували перед голосуванням, що цей крок зосередить надто сильну владу в руках однієї людини і може прокласти шлях до створення нової диктатури.

Голова Верховної Ради і генеральний секретар ЦК КПСС Михайл Горбачов, який запропонував новий пост, заявив, зі своєї сторони, що „це велика політична подія в історії нашої країни”. Як повідомляє ТАСС, „багато виступаючих практично беззастережно підтримали як запропоновану структуру президентської влади, так і термін скликання позачергового З'їзду народних депутатів СССР, на якому пропонується вибрати президента. Вони мотивували це надто напруженим становищем в країні, зростанням стурбованості народу за долю перебудови”.

Віцепрезидент Академії Наук СССР Євгеній Велихов заявив, що „З'їзд слід провести на початку березня, щоб не відкладати запровадження президентської влади”. Верховна Рада вирішила провести З'їзд 12-13 березня.

„В нинішніх складних обставинах потрібна влада, здатна на швидкі рішучі дії для захисту законних прав нашої національності”, — заявив перший секретар вірменського ЦК Сурен Арутюнян.

Проти проекту виступив лєнінградський юрист Анатолій Собчак, який зауважив, що „перш, ніж запроваджувати становище президента, треба прийняти нову конституцію країни, в якій буде визначений новий національно-державний устрій” Советського Союзу. „Проект слід відкласти і порадитися з народом”, — запропонував депутат Валерій Хмура. — Не президент нам нині треба вибрати.

а прийняти закон для виконання закону”.

Противники проекту наводили як зразок досвід західного парламентаризму, але один з опонентів відповів їм, що „не завжди тєканини зарубіжних донорів приймаються на нашому російському тлі”. Проект підтримав член Політбюро Олександр Яковлев, який зауважив, що створення сильної президентської влади „буде означати прискорення демократичних процесів”.

Як пише московський кореспондент АП Ендіро Кателл, законопроект надає новому президенту право оголошувати війну, накладати вето на закони, запроваджувати надзвичайний стан і призначати референдуми з важливих справ. Хоч Горбачов ще не виставив свою кандидатуру, ніхто не сумнівається, що він планує на цей пост висунути себе.

Згідно з проектом закону, на пост президента СССР може кандидувати будь-який громадянин країни, який досягнув 35-річного віку. Його будуть вибирати на п'ятирічний термін шляхом загальних виборів, однак на перший раз президент буде вибраний на чотири роки З'їздом народних депутатів.

СВЯТО ЖІНКИ- ГЕРОЇНІ

Філадельфія. — Тут в суботу, 3-го березня, о год. 5-й по полудні відбудеться свято жінок-героїнь, яке влаштовують Український Золотий Хрест, Союз Українок Америки, Об'єднання Жінок ООЧСУ та Українське Православне Сестринство. В програмі свята візьмуть участь: Ольга Горинь — гостя з України, Надія Оранська — солдівка, фортепіанний виконавець Леся Рудий, Леся Триніпенко-Долінай — лекмачка, Леся Рудий — фортепіанове соло. Господарем цього-річного свята є Український Золотий Хрест — 20-й Відділ. Свято відбудеться в залі Українського Культурно-Освітнього Центру, 700 Сідар-роуд.

В АМЕРИЦІ

ВИПРОБУВАННЯ НОВОГО американського літака винищувача, спроектованого „авіаінженером-віртуозом” Бертон Рутаном, плануються на наступний тиждень. Б. Рутан прославився тим, що випробував проєкт і побудував „Вояджер”, суперлегкий двомісний літак, який облетів земну кулю без доповнення палива. Новий винахід Б. Рутана — це винищувач побудований із легких та міцних пластиківих матеріалів під назвою „Арес” започиную від імені грецького бога війни. Його вважають літаком „нового покоління” в американському летунстві та передбачають, що він стане вигідним для експорту.

АМЕРИКАНСЬКА ВЛАДА, яка має досить холодні відносини з Мєхіко, збирається опублікувати статистичні дані, що свідчать про виробництво маріхуани в цій країні. За даними базованими на фотографіях з розвідувального сателіта Сі-Ай-Ей та згідно з оцінками американських спеціалістів — дійсне виробництво маріхуани в Мєхіко в минулому році досягло 47,500 метричних тонн, що є в 10 разів більше, як подас мєхіканська влада. Коли під час зустрічі з директором Бюро боротьби з наркотиками Джаном Лауно, заступник генерального прокурора Мєхіко Гавіє Кельо Трехо довався про кількість маріхуани виробленої в Мєхіко, він був у шoku. Не вважаючи на нові інформації, президент Джордж Буш підтверджує, що мєхіканська влада співпрацювала з владою ЗСА у боротьбі проти виробництва негальних наркотиків і тому Мєхіко має право на фінансову допомогу. Передбачаються гострі дебати щодо цієї проблеми в Конгресі.

АМЕРИКАНСЬКІ ВЧЕНІ повідомили, що методами генетичної інженерії їм вдалося створити перше дерево — тополь, яке буде вирощуватися на великих плантаціях. Дотепер було дуже важко вирощувати тополі на плантаціях тому, що бур'яни витискали молоді деревця. „Гербіциди часто знищують тополі або приносять їм велику шкоду”, — сказав працівник лабораторії оздоровлення лісу в Рейлендері, Віск., Брус Гейсґі. Вченим вдалося ввести в деревця мутантний ген, який відповідає виду бактерій, що викликають шлунково-затруєння, але підтримують в тополі відпорність проти гербіциду „гліфосат” Б. Гейсґі повідомив, що стійкість проти гербіциду знизить витрати на вирощування тополі, яка швидко росте, використовується як топливо та при виробництві сталевого спирту. Штучно вирощені тополі зможуть прижитися в усіх кутках Америки, а такі країни третього світу, як Індія зможуть стати найбільшими виробниками сталевого спирту. В зв'язку з тим, що тополі не цвітуть протягом 15-ти років, вчені покищо не знають, чи наступні покоління дерев унаслідок відпорності проти гербіцидів. Тепер проводяться експерименти з сосною, яка цвіте кожні два роки.

СВОБОДА **SVOBODA**
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Svoboda (201) 434-0237. U.N.A. (201) 451-2200.
Бюро УНС у Вашингтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс).
Subscriptions: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. U.N.A. members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Стара і нова Європа

Вихідною точкою для розгляду сучасних змін є Ялтинська конференція і Потсдамський договір з травня 1945 року. Тоді поділено там Європу на Західну і Східну зі заміною завісою вздовж союзу радянського кордону та з муром у внутрішній Берліні. Засяг союзу радянської імперії у наступних роках сягнув по Велтаву. Кожна з шістьох союзу радянських сателітних країн була відмежована від сусідів колючими дротами. Північно-атлантичний пакт (НАТО) з 1949 року і Варшавський пакт з 1955 року „дегалізували“ і припечували поділ Європи на вільну і комуністичну, але членів НАТО Канада і ЗСА була за океаном, а СРСР займав із своїми сателітами дві третини європейського континенту. Від 1945 до 1989 року найпершою потугою в Європі був Союз радянський, імперія, яка своїми домінуючими впливами охоплювала позу Європою — Афганістан, Анголу, Етіопію, Кубу й Нікарагуа.

Революція проти комунізму у 1989 році той стан перевернула. Восемнадцять урядів у ЗСА Роналда Регена, який голосно назвав був СРСР „злющою імперією“, перевів дозброєння і активно помагає протикомуністичним партизанам у вищезазначених країнах, зупинити провокаційну експансію цієї імперії. Але ційно укладок берлінського мур у зарисував виразно нове обличчя Європи. У суботу, 24-го лютого, прибув до Вашингтону канцлер Західної Німеччини Гельмут Коль і в минулу неділю президент Джордж Буш нараджувався із ним у Кемп Дейвіді над таким з'єднанням Німеччини, щоб воно відповідало бажанням та інтересам німецького народу, але й інтересам всього вільного світу і щоб сусіди Німеччини не лякалися воскресення німецького націоналістичного експансіонізму. Ця конференція у Кемп Дейвіді стала ненавчально доповненням і укоронуванням недавньої конференції в Оттаві, на якій репрезентанти „чотирьох великих“ з Другої світової війни дали свою формальну „згоду“ на з'єднання Німеччини. Союз радянський Союз теж формально на це погодився. Але, за газетними інформаціями, Михайл Горбачов намагався сповільнити процес з'єднання двох частин Німеччини. Він і висуває щораз нові застереження; спершу взагалі не погоджувався, бо мовляв, що інше вільна комунікація та ще інше змінювання державних кордонів“. Але коли канцлер Коль заявив Горбачову у Москві виразно, що з'єднання Німеччини — це справа німців, він погодився. Ніби вимагає ще, щоб підписати з Західною Німеччиною — чи з'єднаною окремих договір з виразним ствердженням у ньому, що надалі обов'язують існуючі державні непорушні державні кордони в Європі — ніби вимагає теж, щоб на території теперішньої Східної Німеччини все ще якийсь означений час перебувало союзу радянське військо. Але Горбачов утратив уже силу і змогу диктувати. Союз радянський Союз перестав уже грати роль домінуючої міжнародної великодержави. У минулому тижні проголошено у Польщі опити, які вказали, що величезна більшість поляків противиться з'єднанню Німеччини. Але політична дійсність така, що такі чи інші настрої поляків, логічно зрозуміло, не мають значення для ходу подій. Канцлер Гельмут Коль і його уряд прийняли мужню дворікову тактику: 1) не оглядаючись на нікого практично переводити крок — за кроком з'єднання і 2) одночасно вести енергійну дипломатичну акцію. Ця політика і тактика має вже успіх.

Важливість цієї події у цьому, що в новій Європі на перше місце, що його займав СРСР, вступає з'єднання Німеччини, промислово-фінансовий і технічний гігант. Уже тепер Західна Німеччина була стрижнем НАТО в Європі. Коли не тільки ЗСА і Британія, але навіть лідери Польщі, Чехо-Словаччини і Мадярщини висловилися за перебування у західному блоці НАТО з'єднаної Німеччини, а мадярський міністер закордонних справ Г'юля Горн заявив, що „участь Мадярщини у НАТО потрібна для демократичної Європи“, — то нема вже сумніву, що так воно станеться. А що „часи змінюються і ми з ними“, то й німці у 1990 році не ті, що були у 1933 році. Ніхто в Німеччині не хоче війни. Живуть у мирі і добробуті у системі НАТО і такими хочуть бути. Не будуть розв'язані НАТО і Варшавський пакт, як це запропонував Горбачов, тільки залишиться скріплення демократичний блок НАТО з невідомою майбутністю Варшавського пакту. Поки що єдиним реальним атомом Кремля є факт, що на території шести усамостійнених сателітних країн перебуває ще 565,000 союзу радянських воїнів. Але Чехо-Словаччина і Мадярщина вже зажадали відкликання їх, напевне всі інші зроблять те саме. Престиж СРСР зазнав смертельного удару від провалу комунізму. За упадком престижу прийде теж знецінення вартості збройної сили — до цього ведуть події у СРСР. Але це вже інша проблема.

Пленум ЦК КПРС, який щойно закінчився, ще до його початку преса почала називати історичним. В історії Союзу радянського Союзу була так багато „історичних“ з'їздів, пленумів, висловлювань вождів, постанов і грандіозних проєктів побудови комунізму, що така атестація могла викликати сумніви. І от триденний пленум закінчився, і на весь світ проголошено, дійсно історичного значення ухвали. Віднині „керівна сила“ повсюдно призналася у своєму банкрутстві: як пише „Компартія СРСР відмовилася від 6-ї статті конституції в інтересах розвитку демократизації країни.“ Очевидно, нелегко було Горбачову оголосити про це раніше, хоч народні вимоги давно вимагали зробити рішучий крок. Минулий рік ознаменувався посправжньому революційними реформами в країнах Східної Європи: всі колишні „табірники“ соціалістичного блоку розкидалися з тиранією своїх компартій, — проголосили початок демократичної доби в багатопартійному суспільстві. Кремль, ганебно було лишатися на сталінсько-брежнєвському статусі. Крім того (і можливо, завдяки цьому) масові народні демонстрації надали сили Горбачову зважитися на генеральну реконструкцію Компартії. Тільки в народній підтримці він міг знайти надійну підпору. Преса також відіграла певну роль. Буквально за кілька днів до лютого пленуму навіть у „Правді“ був опублікований такий лист читача: „Уболівають, що авангард відстав від перебудови. Але якщо він відстав, значить, він уже не авангард. Хтось інший іде попереду колонії. Проте наш „авангард“ не відстав. Він зупинився, випав з сучасності. Світ пішов уперед, а „авангард“ все ще ніяк не одірвався заворожених очей від ленінських цитат. Ідея комунізму вмерла, а без комунізму навіщо комуністи? Навіщо КПРС? Партія не скористалася з 72 років. Ліміт довіри закінчився, чекання безнадійні.“ Знаменно, що автор цього листа не бойовий активіст народного фронту або радикальний депутат Верховної Ради, а простий робітник, монтажник металевих конструкцій, член партії. Йому, як він пише, — „за шість 57 років, будувати певні, — був час усе пере-

Жваво й цікаво проходить цьогорічна, передвиборча кампанія в Україні. Цим разом вибори мобілізують усі верстви населення: інтелігенцію, робітників і селян, усі національні групи, що проживають у цій невеликій республіці. Це перше і завдяки НРУП, УГС, УНДЛ і іншим ще неформальним організаціям у цих виборах візьмуть дуже активну участь усі громадяни України. В основному цьогорічні вибори є, неспадом, одним із центральних відтинків фронту в боротьбі за свободу, національну гідність і кінцеву мету за вільну, самостійну й соборну державу. В кожному разі перший і дуже вагомий крок до досягнення цієї мети. Тому й цікаво спостерігати за ходом передвиборчої кампанії на сторінках „офіційної“ преси в Україні, яка у великій більшості згідно з наказами колонізаторів, російських шовіністів та їхніх вірних слуг-охолів, вперто пропонує головувати за „кандидатів непорушного блоку комуністів і безпартійних“. Кандидатів, висутих тепер уже формальними НРУП та неформальними організаціями, об'являють болотом, приписують їм різні гріхи, а то й злочини. Є, однак випадки, що деякі „офіційні“ пресові органи відважуються писати об'єктивно теж про кандидатів „Руху“. Одним із таких є київська „Спортивна газета“. Саме в числі з 8-го лютого 1990 року на другій сторінці появилася нотація „Один із шістнадцяти“, що її написав кореспондент „СГ“ — Є. Шрайман. Ця нотація настільки цікава, що її передрукуюємо з дуже незначним скороченням. Шрайман пише: „Добре пам'ятаю перші дні життя в Україні. Урапатріотичні, марші з репродукції, піонери у святковій формі, які віддавали салют кожному, хто кидав бюлетені в урну. Виконав і я „громадянський обов'язок“, так і не подікавшись, а за того ж віддаю свій голос. А яка різниця! У виборчому окрузі 21 зареєстровано 16 кандидатів до Київської міської Ради народних депутатів. Тут уже механічне опускання бюлетенів до скриньки не проходить: виборець повинен з-поміж інших вибрати свого кандидата. Отже, не обійтись без знайомства з претендентами, з їхніми програмами, громадською позицією кожного. Нині в столиці України проходять зустрічі виборців з кандидатами. Ми ж вибрали одну з них, яка відбулася у клубі жуків Ч. 301. Сюди прийшли шість претендентів на депутатський мандат і серед них — власний кореспондент АПН по Українській РСР Ігор Іванович Заседа (відомий із палпювання тих українців у вільному світі, що кожноразом проводили про тестативні акції в часі світових Олімпіад за це, щоб Україна могла виступати на цих Іграх — самостійно, О.Т.), якого наша газета висула кандидатом до міськради. Не хотів би опинитися на місці тих, хто сидів на сцені клубу — від-

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Яр. Климовський

„КНЯГІНІ ОЛЬГА“
(Під враженнями вистави)

Історична п'єса в 5-ох картинах Івана Чужа. Місце дії: Київ між 957 і 969 роками. Прем'єра відбулась 28-го січня ц.р. у Філадельфії в залі УОКЦентру. Виконавці: Театральна Студія Молоді. Постановка: Володимир Шашаровський. Сценарій: Володимир Клях-Кляхновський. Костюми: Юлія Шашаровська.

Закрихнувшись загальних обрисів оцю спектаклю, слід утиснути читача, так сказати б, у закусочні справи. Іван Чиж, автор „Княгині Ольги“, вже пишучи п'єсу, мав на увазі не лише режисера, але й окремі діючі особи, докладніше писав під спробою „Театру в п'ятих“, тобто професійних акторів, а не студійців. „Княгиню Ольгу“ як сценічний текст передав у руки В. Шашаровського. В міжчасі „Театру в п'ятих“ сповільнивши свою діяльність, — деякі відійшли в Потойбіччя, з ними й автор п'єси, а ті, що залишилися уже до цієї мрії віддали від сцени, що на них годі було розраховувати. Тут винятків не знадемо. Шашаровський, як режисер не здавався та за всяку ціну хотів поставити цю історичну п'єсу, хоча б і в обсаді Театральної Студії Молоді, але ж бо і студію не то дуже то виходило, тим більше, що кількох найбільш заважаних студійців після завершення студій перейшли на працю до інших міст. Кінців кінців якось пошалошло звести, як кажуть, усе до купи. Треба згадати ще й той факт, що в сучасному театрі сценічний текст не є „табу“, як це було колись. Недавно один драматург не дозволив на будь-які зміни, тому його п'єса не вийшла в репертуар одного з найкращих театрів Парижу. Шашаровський напевно якби був автор, у порозумінні з ним був би провів тут і там деякі зміни, які

Василь Сокол
Давноочікуваний крок
Думати і зважити... Як відомо, крім скасування горезвісної статті в конституції, пленум ухвалив інші заходи щодо реконструкції партії, серед них: замість генерального секретаря встановити титул голови партії, Політбюро складатиметься з представників усіх республіканських партій, а партійний апарат позбавляється монополного права призначення керівних кадрів у всіх галузях державного життя. Це всеяке певну надію на встановлення в країні багатопартійної системи управління демократичного суспільства. Можна уявити, яку реакцію така реформа „керівної“ партії викликала у консерваторів. Але диво-дивне, одвертої атаки з їхнього боку не було вчинено. Напаки, опозиція в особі Лігачова навіть проголосила підтримку партійної реформи. Що це може означати? Капітуляція чи тактичний маневр? Давно відомо, що від ухвали тих чи інших рішень до їхньої реалізації у всі часи союзу радянського Союзу лежала велика відстань. Зважимо й на те, що рішення пленуму ще не закон, — а покищо рекомендація партійному з'їздові, — він може прийняти або відхилити будь-які рішення пленуму. Тому можна зрозуміти неспокій автора партійної реформи і його намагання наблизити розв'язку важливої проблеми: Горбачов так домігся перенесення терміну чергового партійного з'їзду з жовтня на травень. Досвід минулих років переконливо засвідчує, що без цілковитого знищення сталінсько-брежнєвського апарату, оплоту адміністративно-командної системи, ніякі реформи не матимуть успіху, бо цей апарат пригнічення людської ініціативи має випробувати роками практику гальмування або спотвореного застосування прийнятих ухвал. Досить сказати, який ухвалений опір і досі чиниться впровадженню в життя закону про державність української мови. Можуть пройти немісяці, а роки, поки перебудова партії стане реальністю, а не лише хорошею резолюцією. Довго ще по інерції діятимуть сили командної системи. Партійний апарат, пристосований до нових умов, постарасться без 6-ї статті й далі виконувати „керівну“ роль.

Закінчення буде.
нашого народу та його розумними й розсудливими діями. Завдяки цим фактам ряди патріотів своєї Батьківщини постійно зростають і тим самим зміцнюють позиції НРУП? У цьому ж числі „СГ“ в статті „Скооперувавши кошти і зусилля“, в якій йшлося про фізкультурно-оздоровчі клуби профспілок України, Т. Кусельова, між інших закінчила так: „...у 1966 році в СРСР госпіталізовано 8 млн. осіб, у 1987 — вже 14 млн. Щодня 600 тисяч жителів України беруть лікарняні. І це продовжується до тих пір, доки до фізкультури не буде справжнього державного підходу. — Ми ж докладемо всіх зусиль — запевнив присутніх секретар Укрпрофради В. Кулик, — щоб забезпечити цей підхід. Зараз суспільство оновлюється фізично й духовно. Укрпрофрада не стоїть осторонь життя. Недавно разом з народним депутатом Верховної Ради СРСР Дмитром Павличком ми написали лист-звернення до всіх культурно-спортивних закладів, в якому просили в разі потреби надавати допомогу Товариству української мови імені Т.Г. Шевченка. Бо кожна людина повинна розвиватися гармонійно. Фізкультурно-оздоровчі клуби тут відіграють роль найважливішу, але все ж такі важливу роль, — закінчила свою статтю Кусельова. Залучення цієї масової організації в допомогу згаданому Товариству треба вважати черговим великим успіхом національних сил України.

вийшли б і користю для спектаклю (скорочення фраз, транслюації сцен тощо). Шашаровський, видно, шануючи пам'ять друга, цього не зробив, а якщо в авторському примірнику навіть є олівцеві режисера, то хіба в дуже незначній мірі. Можливо, що така „операція“ для професійних акторів не була кончею і саме тому треба подивляти режисера п'єси все подолати і в студійців, хоч і якоюсь мірою заважаних в театральному ділі... Уже при відслоненні завіси впроваджено глядача в антураж княжої палати. Перед нашими очима просувалися князі, княгині, вояди, бояри та придворна знать. Вважасмо зайвим подавати перебіг сценічної дії, бо цим зменшимо цікавість глядача, який сам хоче слідувати за акцією, тож обмежимося до самої оцінки персонажів, спектаклю та тих осіб, що причинилися до успіху „Княгині Ольги“. Княгиня Ольга — Оксана Михайлюк-Строцька силою своєї уяви та зосередженості, відтворила постать великої княгині. В її тембрі голосу, міміці, жестах, рухах відчувалася князь достойність і найважливіше, що своєю грою передавала тверду, незламну волю, силу духа та ясний розум княгині Ольги. Святослав — великий князь Києва — Марко Ключ, його сценічну гру слід розглядати як гру зрілого актора, у ній він передав загартованість у боях і сильну волю. Публіку захоплювали — життяво переконалість і психологічна глибина його гри, а позатим він поставив і презентабельний, крім цього в нього ще присмере звучання голосу включно до широкого скані тонацій, не загдуваючи вже належної інтерпретації тексту. Якщо вибирати, то його шлях був театр і фільм, а не політехніка. Малуша, княгиня княжих теремів — Леся Стасюк. Треба її подивляти; що вона як дебютантка подолала всі труднощі зв'язані з великою складною і відповідальною ролю, виконавши її на доброму акторському рівні. Це стосується, як дикції й артикуляції, так і самої інтерпретації. Вірно передала ситуацію жінки на розпутті, де рідиться її доля. Колокір, посол з Царгороду — Михасько Костриць-

Р. Левицький
Небелиці Діда Паляниці
НА ФЛЮРИДІ
„Сидить дід на печі, баба на припічку“. Такбувало, переводили старші люди зиму в старому краю. На землі Вашингтона сеньйори і сеньйорині відлітають на ці північні перелітні на південь, до сонця, на Флориду. Тут вони оживають, молодіють. І нам обоім Паланим пошалошло прибути сюди. Гріємось на сонечку, вилежусьмо на пісочку, купаємось в „Калабані“, стрічаємось з країанами, набуваємось. Дай Боже і вам такого Нового Року! Баба Паланиця ще й до того всього полюбає походити по крамничках, або по-американському „шопінгувати“. Признаюсь, що я особисто за того роду розвагою не дуже то пропадаю, тож як підвезу бабу Паланицю під „супер-крамничку“ і вона піде оглядати нову моду, то я тоді сиджу собі в авті і мугикаю свої „партитури“, підігтовлююся до пробі церковного хору, бо мене улюблений усіми парафіянами і прихожанами отець митрат вшанував, запропосивши стати гостем-диригентом його церковного хору на час зими. Сиджу собі, мугикаю, коли чую хтось стукає об шибку вікна мого авта. Серце в мене тьохнуло з трепетом, але придивлюся, а то якийсь старший чоловік, як би мій ровесник. Таким я себе не раз бачу в дзеркалі, але скоро відвертаюся, бо хто хоче дивитися на старого діда. Постукав той чоловік до вікна та дас знак рукою, щоб я відкрив вікно. Коли я це зробив, він почав питати мене звідки я приїхав, бо бачить на моєму авті плитку зі стейту Нью Джерсі, а він також колись жив у тому стейті. Цвенькаємо ми обидва до себе по „ангельски“, хоча з першого погляду, а тим більше з першого слова пізнали, що він такий самий „англі“, як я. Мав я на своє нещастя, а може краще сказати: на моє щастя, в авті біля себе пляшку союдою. Вожу я із собою таку пляшку із союдою не для параді, а для звичайної вигоди. Коли засохне мені в горлі від мугикання з моїх „партитур“, тоді я собі відкручу затичку та й ковтну кілька ковтків соди для звогнення горла і прохолоди. Це я вчинив теж, не заставоляючись над моїм вчинком, зовсім бездумно, автоматично, під час розмови з моїм новим знайомим, на його очак. Мого знайомого як би хто шилом вколов у найбільш вразливе місце. Ожив він зразу, кров запульсувала так, що лице йому почервоніло. Питає

Автори книжок і видавництва, які бажали, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи“ разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

кий. У нього кількарічний сценічний досвід. Саме цей його досвід був помітний у всіх сценічних ситуаціях. Створив образ дипломата, в аргументах якого відбувалася хитрість упритуп підступу, прикритого доброзичливістю. З нелегкою ролю, в якій кожної хвилини загрожув шарж, справився як слід. Любомира, княгиня, своячка княгині Ольги — Тетяна Левицька. В її грі відчувалось не лише князь достойність, але й жіночу ніжність, як у її голосі, так і її поведінці. Почувалась на сцені свобідно, що є основною вимогою сцени. Таміла, дворянка — Марта Михайлюк-Рубель. У неї значний слід залишила Студія, що позитивно позначалося на виконавці її ролі. Між іншим вона із своїми сестрами були одними з перших членів Студії, тож крім інших сценічних „секретів“ не чує й і перетілення, саме тому вміло і з хистом діяла на сцені в образі Таміли. У неабиякий подив увів нас Олександр Горбачевський, наймолодший студієць, учень 10-ої кл., вивчивши на пам'ять ролю Радима, придворного писаря, що в цій ролі виглядав дівчі старший. Як видно було з його ролі, що мусів пильно прислуховуватись до вказівок режисера, бо в поодиноких фразах була належна інтонація та логічне акцентування. Його сценічний дебют слід уважати дуже вдалим. З дідових осіб звернули на себе увагу ті, що їх звитодавсь на сцені побачив уперше. Особливо заімпонувала своєю грою Дарка Наконечна в ролі Євфимії, дружини Святослава. Її характер, індивідуальні ознаки розкривались у діалозах із натугою, відбиваючи сильні почуття, вслід за ними і неменші переживання. Добриня, воявода, брат Малуші — Євген Луців, поминаючи сам вигляд тогочасного високого достойника, зумів упоратись із своїм сценічним завданням як було видно згідно, режисерської лінії, що забезпечило йому сценічний успіх. Між іншим режисерську руку очевидно було видно на всіх діючих особах. Лев Іваськів у ролі варязького вояводи Свенелда показав свої сценічні здібності, як у слові, так і сценічній дії.

(Закінчення на стор. 4)

Похорон президента Української Народної Республіки св. п. М. Лівницького

У п'ятницю, 15-го грудня 1989 року, катедрі св. Володимира у Філадельфії заповнили вірні, делегати та члени ексильного Уряду УНРРеспубліки й УНРади. До церкви стріом увійшли з прапорами ветеранів військових формаций.

О 6:30 вечора на сцені катедрі протопр. Франко Істочин у сеслуженні оо. прот. Івана Мірочки, настоятеля парафії св. Покрови у Філадельфії, та прот. Льва Гофмана, настоятеля церкви Успення Пресв. Богородиці в Норт Гамптоні, Пен., відслужили Панахиду за спокій душі сл. п. президента Миколи Лівницького. Гарно співав Панахиду злучений церковний хор.

Під час Панахиди слово співчути засмученій дружині й сестрі покійного виголосив керівник ресорту науки й культури Уряду УНРРеспубліки проф. Володимир Жила. Від організації Визвольного Фронту слово співчути й прощання виголосив член Проводу ОУНР Володимир Мазур, а від українських ветеранів говорив учасник визвольних змагань полк. Михайло Ліщинський.

В суботу, 16-го грудня, о год. 8:30 ранку, заупокійну Св. Літургію в катедрі св. Володимира відслужив настоятель цієї катедрі протопр. Франко Істочин, яку закінчив теплими й широкими словами співчути дружині й сестрі покійного Наталії Лівницької-Холодній.

О год. 9:15 похоронна процесія вирушила до Бавид Бруку, Нью Джерзі, де в Українському Пантеоні спочиватиме тіло великого патріота-державника президента Миколи Лівницького.

При вході до церкви-пам'ятника священики у проводі українських ветеранів з прапорами зустрічали приїзд тіла того, який ніколи не вірив, що йому прийде спочити на чужій, а не своїй рідній українській землі.

У церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозванного протопресв. Артемій Селина в сеслуженні шести священнослужителів під проводом Блаженнішого Владика Митрополита, який між іншим сказав: "Тіло цього Великого українця спочине тут на малому клаптику української землі, але вже скоро прийде той час, коли тіла його й інших тут похоронених великих наших людей будуть перевезені там, де над Дніпром Славутою стоїть наш древній город Київ, а в ньому Свята Софія".

Слухаючи широкі слів Владика Митрополита, багатьом очі заблестіли сльозами, а дзвони на вежі св. Андрія закликали до походу на могилу...

Після завершення Св. Літургії Владика Митрополита, колишній старшина армії УНР, накрив малиновою китайкою обличчя Багатира духу української державності. В труну покійного покладено грудку рідної землі української.

Перед виносом тіла Президента в останню дорогу, прощалися з покійним його родина, провід ДЦ УНР в ексилі, визначні постаті української громади, серед

Блаженніший Владика Мстислав віпроваляє у похоронному заведенні у Філадельфії.

Похоронні відправи у церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозванного у Бавид Бруку.

Друзі й співробітники виносять тіло президента УНР св. п. Миколи Лівницького.

яких були президент СКВУ Юрій Шимко, головний передсідник УНС і голова УАКРади д-р Іван Фліс, президент Українського Братського Союзу Іван Олексин, редактор газети "Свобода" Зенон Снілик, колишній заступник голови Уряду УНР д-р Вікторій

Шандор, колишній голова Уряду УНР д-р Я. Рудницький та інші. Численні вітні квіти від організацій та визначних осіб, високі нагороди від ексильних урядів та українських центрів — все це свідчило, що український народ прощається з велетнем ве-

ликого і невимрушеного духу української суверенної незалежної і соборної держави — Української Народної Республіки. Під тихі сумно-прощальні звуки дзвонів церкви-пам'ятника друзі й співробітники виносили тіло в останню дорогу Президента.

Сильний мороз із вітром став на перешкоді багатьом, що бажали востаннє не попрощатися президенту. Новий президент Микола Плавюк широким поштовхом поїхав до Києва, що продовжуватиме безкомпромісову боротьбу за волю й державність України аж до осягнення повної перемоги над окупантами України.

У залі готелю церкви-пам'ятника широким поштовхом учасниками похорону відбулася похоронна тризна, яку відкрив та вміло провів нею голова УНР, він же і голова похоронного комітету, проф. Іван Самойлович. Відкриваючи цю тризну, він виголосив від імені родини св. п. президента, Блаженнішого Владика Мстислава та ДЦ УНР в ексилі промову жалоби, в якій відобразив покійного як людину й як державного лідера й патріота, який з юнацьких років присвятив себе ідеї УНР, а понад 22 роки вже як Президент ДЦ УНР і до останньої години, ні високо правоту Української Народної Республіки на чужині.

Численні жалобні змісту листи й телеграми співчути не було можливості не тільки прочитати, але й переглянути, тому голова обмежився лише до вислухання співчути присутніх на тризні делегатів і гостей, зокрема президента СКВУ Юрія Шимка, президента УВАН проф. Ярослава Білинського, голови УНРади проф. М. Москобійника, голови Світового Об'єднання Прихильників ДЦ УНР проф. Я. Рудницького, Союзу українців Самостійників у Канаді, ред. Володимира Марка, представника ОУН д-ра Наталії Пазуняк, Т-ва Нащадків Української Національної революції представника ветеранів Армії УНР маестра Петра Холодного, представника Уряду УНР в Англії — голови М. Сидоренка, від голів Головної Управи Пласту, українських студентів з Мюнхену та інших. Вислухав також гарну промову співчути від Білоруського ексильного уряду, від Білоруської АПЦ — Владика Ізяслава. Решту співчувань буде подано в пресі, зокрема у місячнику "Мета".

Великої ваги прощальне слово виголосив Блаженніший Владика Митрополит Мстислав. Владика згадав про життя й працю з покійним президентом, а при тому підкреслив значення великих подій в сучасній Україні, яких постійно і нетерпеливо чекав покійний президент УНР М. Лівницький.

Постанням з місць прийняли присутні палкі слова Блаженнішого Мстислава. Молитвою й благословенням Владика та співом "Вічна пам'ять" закінчено похорон незабутнього президента УНР в ексилі Миколи Лівницького.

Голова похоронної тризни проф. І. Самійленко подякував Блаженнішому Владика за його опіку й батьківську поміч в організації та проведенні похорону Президента. Він подякував також всім оцям, які брали участь в похоронних відправах та всім учасникам похорону, як рівно ж і тим, що прислали співчути як родині покійного, так і ДЦ УНР в ексилі.

Володимир Марко

Шлях на Голгофу: життя та доля М. Зерова

Д-р Вячеслав Брюховецький, завідувач відділу теорії літератури в Інституті літератури Академії Наук Української ССР і заступник голови Ради Національностей Великої Ради Народного Руху України за першорядну, прочитав 27-го січня ц.р. доповідь на науковій конференції НТШ в Нью-Йорку. Говорив про трагічну долю Миколи Зерова, яскравої постаті українського відродження 20-их років.

Доповідач сказав, що 26-го квітня цього року припадає сторіччя з дня народження Миколи Зерова, визначного літературознавця, критика, поета, неперевершеного перекладача англійської поезії, який загинув у роки сталінського терору. Нині на Україні плетуться широко відзначити цей ювілей, а донедавна Миколу Зерова замовчували. Навіть було невідомо, коли він був заарештований, де й як загинув.

Брюховецький розповів, що Зеров закінчив Київський університет. Після революції 1917 року редагував блискучий журнал "Книгар", викладав у новоствореній в Києві гімназії, виступав як літературний критик, писав оригінальні поеми й перекладав з латинської мови класиків. У 1920-

их роках був викладачем літератури в Київському університеті.

У 1921 році з'явився поняття "неокласицизм". Так назвали Зерова й ще чотирьох поетів, спільним в яких було високе мистецтво і прагнення вийти на рівень світової літератури. 1925 рік — це рік піднесення Зерова. Того року в самому лише журналі "Життя й Революція" з'явилася 17 його публікацій.

Тим часом українських письменників почали ділити на правих (до яких зарахували Зерова) і лівих (до яких належав Хвильовий). Чудом збереглися листи Хвильового до Зерова з 1923 року. Обом розуміли, що вони письменники, а не "праві" й "ліві". Почалися шалені атаки на Зерова і він покинув літературну критику. Настигли жахливі 1930-ті роки. Заарештували Рильського. Тоді, у 39-річному віці Микола Зеров, наче передбачаючи свою долю, здав рукописи і листування до архівних фондів. Так чудом збереглося дещо з його літературної спадщини.

Поет відійшов від літературного життя, поринув у викладацьку діяльність. Але його і далі збурювали: гостро лаялися збори викладачів Київського університету. В пресі з'явилися погромні статті. 3-го вересня 1934 року Зеров звільнили з викладання в універ-

ситеті, а 1-го листопада — з наукової праці. Не було грошей на проживання. Зеров поїхав до Москви, там доробляв перекладами з латинської мови на російську. Д-р Брюховецький сказав, що Інститут літературознавства при Академії Наук почастило дістати з НКВД архівні матеріали, включно з протоколами допитів Зерова. На підставі цих матеріалів з'ясовано, що Зеров 28-го квітня 1935 року, а в травні відправили до Києва. Під час допитів з нього добилися визнання, що він очолював групу терористів, до якої належали письменники Павло Филиппович і Марко Вороний, літературознавець Лебідь, учитель Миткевич і співробітник історичного музею Пилипенко (Миткевич у 1936 році реабілітували, ані про що не писали, ще в жовтні жовтня 1936-го року суд засудив Зерова на десять років в'язниці в далекій Сибіру).

Зеров перебував у Соловках. Опубліковано його листи до дружини. Писав, що працював над перекладами, вивчав англійську мову.

У жовтні 1937 року "тройку" у Ленінграді замінила "строк" у в'язниці Зерова на розстріл. Депозити сказав, що він тримав у руках акт про розстріл. "Проговор" привели в виконання. Так закінчилися шляхи Голгофу найяскравішої постаті відродження 20-их років.

Л. Дражевська

Загальні збори хору "Думка"

Недавно хор "Думка" обходив своє 40-ліття. Мимоволі приходило до голови, скільки то часу зужито на різні засідання, сходи, наради, щоб виступити з такою нагодою був вдалий, щоб задоволення була публіка та хористи мали задоволення. Ця музична, безкоштовна праця проводилася "Думкою", протягом її історії вивела хор на чужі, європейські сцени, з яких гомоном понеслася чарівна українська мелодія та дала поштовх до дальшої праці.

26-го січня ц.р. в домі хорів відбулися загальні збори з великою кількістю хористів, які своєю присутністю та активною участю доказали повагу та відданість у плані української пісні тут, у діаспорі.

По відкритті наради голова І. Раковський даліше провадження зборів передав Богданові Кекішеві, який з типовим його владі гумором провадив такі збори ділово під й загальне задоволення присутніх. Місце секретарки зайняла Марія Кірюк. Після відкриття, затвердження порядку наради та шанування пам'яті трьох померлих членів, наступили звіти членів управи, а закінченням зборів була проведена загальна нарада. Раковський даліше провадження зборів передав Богданові Кекішеві, який з типовим його владі гумором провадив такі збори ділово під й загальне задоволення присутніх. Місце секретарки зайняла Марія Кірюк. Після відкриття, затвердження порядку наради та шанування пам'яті трьох померлих членів, наступили звіти членів управи, а закінченням зборів була проведена загальна нарада.

Звіти були короткі, без зайвого переплетіння дрібних справами. Цікавий був звіт скарбнички Лесі Яблонської, через руки якої перейшло ряд цифр, зв'язаних з ювілейним роком хору та виданням "Промая" тної книги з успіхом на лізі закінчила Леся свій звіт, стверджуючи позитивний баланс каси. Голова І. Раковський звернув увагу на всі позитиви чи недотримання у праці управи протягом звітового року. Висловив вдячність членам Уряду УНС за їхню поміч у влаштуванні ювілейного концерту з нагоди 40-ліття "Думки" та 95-ліття УНС. Подякував диригенту С. Комірному та всім членам управи за віддану працю та співпрацю при різних нагодах.

На кінець звернувся до присутніх з закликом, щоб більше приділяли уваги у вивченні репертуару, бо перед нами велике завдання — концерти на Україні. Донедавна це була лише мрія, а тепер справа реальна.

Диригент С. Комірний висловив багато думок щодо праці хору та просив ставитися поважно до завдань "Думки". Відносно візду з концертами на Україну у нього постали певні сумніви, у справі свободного порушування там, однак до самої ідеї він ставиться позитивно.

В дискусії, в якій взяли участь О. Гасцька, М. Лева,

які з малими змінами прийняли одностайно, себе зголово хорів закінчили далі І. Раковський, який майже 15 років веде дуже вміло працю "Думки". Чому допомогли С. Комірний, диригент, який також 15 років керує хором. Якраз відзначити тих двох людей та гармонійне співжиття дали гарні висліді у поширенні української пісні.

Цікавий внесок підняв уваги, подав голову національної комісії І. Ядлицький. Він ствердив, що без фінансової бази хор не може як слід розвиватися, отже, треба працювати у тому напрямку.

На цьому передсідник зборів, подякувавши всім за численну участь, закрив нараду.

Після того хористи ще деякий час продовжували спілкуватися приємними бесідами.

О. Мотиль

В СУБОТУ, 24-ГО СІЧНЯ ВІД серцевої атаки помер 70-літній Малколм Форбс, "капіталіст номер один", як часто його називали. Власник одного з провідних фінансових журналів в країні "Форбс" М. Форбс входив у число 400 найбагатших американців, список яких щорічно друкувався у його журналі. Журнал "Форбс" був заснований батьком Малколма в 1917 році, а в 1954 після смерті батька він очолював видавництво. М. Форбс відомий не тільки як власник журналу "Форбс", але як людина широкого кола зацікавлень. В 1970-их роках він захопився повітроплаванням, в 1973 році став першим, хто перелетів Америку від Атлантичного до Тихого океану на повітряному балоні, а в 1982 році — над Пекіном. М. Форбс захоплювався мотоциклами, був членом клубу любителів мотоциклів фірми "Гарлі-Дейвідсон". В колі його зацікавлень були також твори мистецтва, в його колекції нараховується 12 писанок праці ювілера Карла Фаберже, кожна вартістю понад 1 міль. дол. Любив Форбс влаштовувати великі бенкети. В серпні минулого року, святкуючи своє 70-ліття, Малколм Форбс влаштував дводенний бенкет, який коштів 2 міль. дол. Королівською була Елізабет Тейлор, яку часто бачили в товаристві Форбса, починаючи від 1985 року, коли він розлучився із своєю дружиною після 39-ти років шлюбного життя. Коли колишній президент Роналд Реген довідався про смерть Форбса, то він сказав: "Нені та я щиро сумуємо. Навіть дуже його бравувати". Генрі Кіссіджер говорив про Форбса, як про "класичного американця", який мав багато друзів. Арманд Гаммер сказав: "Весь світ відчувало його відсутність. Він вніс людяність в капіталістичну систему".

У ЧЕТВЕРТУ ДУЖЕ БОЛЮЧО РІЧНИЦЮ СМЕРТІ нашої Незабутньої і Найдорожчої ЖІНКИ, МАМИ, БАБЦІ І СЕСТРИ

бл. п. **МАРІЇ ГАРМАТІЙ** будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в українських католицьких церквах:

Непорочного Зачаття ПДМ в М'ямі, Філадельфії, 4-го березня 1990 р., о год. 9-й ранку: св. Миколая у Ватервілі, Н. Й., 3-го березня 1990 р., о год. 8:30 ранку

Просимо загадати Покійну у своїх молитвах!

В глибокому смутку:

чоловік — ПАВЛО син — д-р МИРОН з дружиною ГІДЮКО І дітьми МАРКОМ, НАДІЄЮ І СТЕПАНОМ дочка — МАРИЯ БОЯЧУК з чоловіком ОРЕСТОМ І дітьми АДРИАНОЮ ІДЮКО І ЛЯРИСОЮ брат — ДМИТРО КУЗІВ з дружиною СІЛЬВІЄЮ І дітьми КВІТКОЮ та ОЛЕСЕМ

АРТИСТИ з УКРАЇНИ — на загальне бажання виступлять знову у Філадельфії, Па. в неділю, 4-го березня 1990 р.

Українська Громада Метрополітальної Філадельфії та Стипендійний Комітет Студій Українознавства запрошують Вас на

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ І СПІВУ

в неділю, 4-го березня 1990 р. о год. 6-й вечора в Українському Освітньо-Культурному Центрі при 700 Сідар Ровд, АБІНГТОН, Па.

ВИСТУП АРТИСТІВ З УКРАЇНИ З НОВОЮ ПРОГРАМОЮ:

ІРИНА ДАЦЬ, сопрано, солістка Київської Опери; ОЛЕКСАНДЕР МОРОЗ, гуморист — "чаклун"; Український Ансамбль Київської Філармонії "РІДНІ НАСЛІДКИ"

Мистецький керівник АНАТОЛІЙ МАМАЛІГА

Передпродаж квитків вступу (12 дол.) в квітні: М. Ганусей, Галерії "Дора", "Космос" і "Оріон"

До численної участі запрошує Українське Громадянство міста Філадельфії та околиці — **КОМІТЕТ**

Панахиди за спокій душі св. п. Президента

Торонто (УІБ). В неділю, 17-го грудня, в багатьох церквах ЗСА та Канади відправлено панахиди за спокій душі покійного президента УНР св. п. Миколи Лівницького. О год. 1-го по полудні в катедрі св. Володимира в Торонто була відслужена соборна Панахида за спокій душі покійного президента. Співжильою митрат прот. Петро Бублик (настоятель катедрі) й прот. Павло Шадурський та диакон Славко Новичий від української православної церкви, митр. прот. проф. д-р Петро Біланюк і прот. Володимир Сараневич від української католицької церкви. Прогрешо співав катедральний хор під мистецьким провадом маестра Нестора Олійника.

Застався, що не було в Торонто громадської організації, яка не була б на чолі Панахиди представленим. Провідні КУК представили інж. Б. Максимець, Конгрес Українок Канади — Марта Хомин, ОЖЛВУ — Леся Шуст, СОЖУ — Оксана Соко-

Т-во бушних Войків УНА — Лев Бабій, УНДС — Павло Волосевич Об'єднання письменників "Слово" — Іван Боднарчук, ОДУМ — П. Родак, УРДП — Л. Літвінов, Пласт — О. Хабурський, радіо й журнал "Молода Україна" — Л. Ліщина, радіопрограму "Пісня України" — Прокіп Наумчук, Карпатських Стівчиків — Василь Тимко, Українське Вільне Козац-

во — Осип Івах-Байдак, катедрі св. Володимира — голова Федір Цимбалюк, Братство св. Володимира К. Шербань. Т-во УПА — Микола Кулі. Войки й Представники з прапорами були від 5-ої Станції Войків УНР, Вільного Козацтва, Бушних Войків УНА, УПА, Пласт, СУМ, УНО, Союзу Українок Канади ОДУМ.

Українську пресу представляли: голова Об'єднання Журналістів — ред. Василь Дідук, ред. "Нового Шляху" — Юрій Карманін і ред. П. Дорожничий.

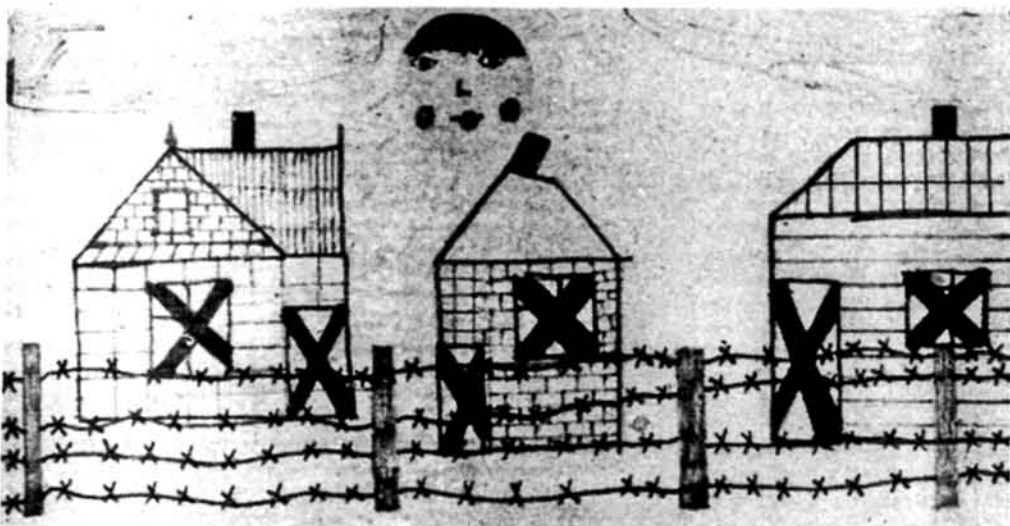
Панахида була наче доказом нашої національної солідарності. Успішність Панахиди завдячуємо Арсенові Степануку, голові Красного Об'єднання Прихильників ДЦ УНР.

"Україна потребує допомоги..."

(Закінчення зі стор. 1)

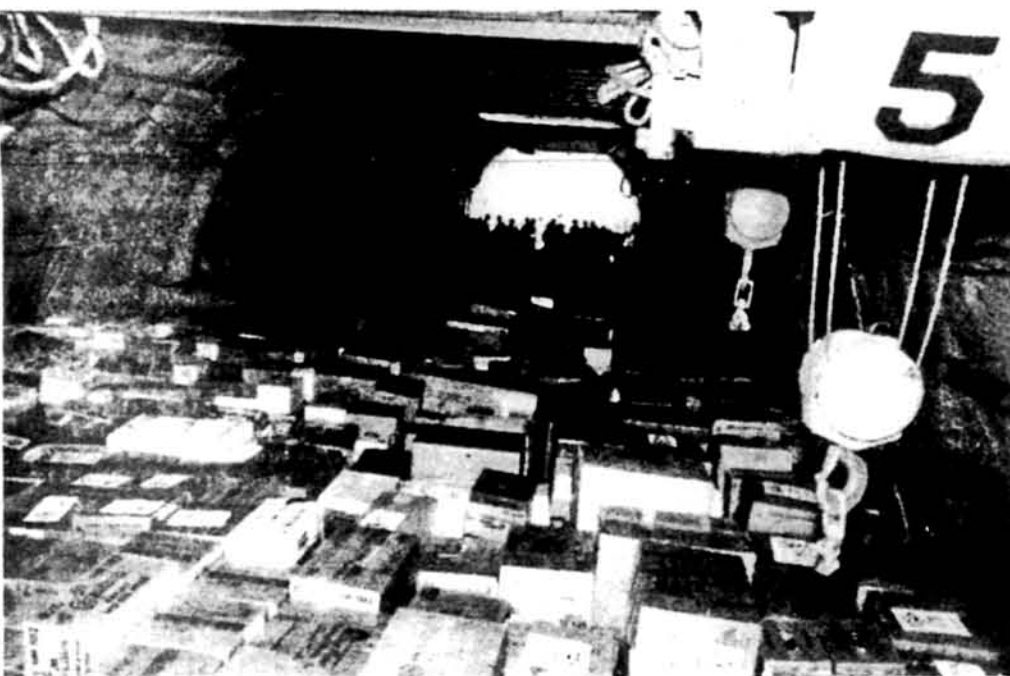
Гості з Америки і Канади в сиротинці в Києві.

Виселите

Народичи

Один з рисунків дітей в Народичах.

Вид з центру союзу транспортного літака з пакунками перед відлетом з Нью-Йорку.

подіти в Києві активісти Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля проф. Т. Гунчак, голова фонду, д-р З. Матківський, заступник голови. На днях Матківська та

Ірина Лабенська із ЗСА, і д-р Ярослав Щудрак з Канади. Вони перебули чотири дні в Києві, де усі пакки були з летовища перевезені до ок-

ремних магазинів, і доглянули розподілу цього добра на рівні частини, а відтак ще й особисто передали їх найбільше потребуючим: у школі ч. 170 в Києві, у місцевостях Народичі та Овруч і у Львові, де призначено

вдразу допомогу для сиротини, в якому перебувають українські діти. Одна частина ліків і харчів була призначена на Рівненщину, де тепер дуже зросла радіація і туди ця частина транспортувалася, однак із браку часу та із-за віддалі члени Фонду не могли бути там присутні. Два великі медичні ультратонаграфічні апарати для діагностики, які привезено також, д-р З. Матківський передав до Народичів і до Чернігівської області, де їх найбільше потребують.

В загальному розподілено 20 тонн споршкваного молока, 5.000 шприців, 3.000 пачок вітамінів, горіхове масло, споршквані юшки, мило, порошки до прання і безліч одягу. Все разом перевезено, як нас інформують організатори продуктів вартості 4 міль. дол.

Проф. Т. Гунчак з притиском підкреслює, що всі поголоски про величезні кошти транспорту, які невідомі особі поширюють в ЗСА і Канаді, є неправдиві. Досі єдиним видатком, який довелось заплатити було перебування в готелі в Нью-Йорку залогів літака в числі 19 осіб, що виїхало біля 1.000 дол. Навіть прохачування в дорозі з Нью-Йорку до Києва для залогів і присутніх на літаку активістів були подаровані українською харчовою краніцією в Нью-Йорку Т. Поноса.

Як інформують гості, вони усі п'ятеро дістали безплатний поворот до ЗСА літаком Аерофлоту. Прийшлося лише заплатити кошти дорозі хворого В. Кавасюка і його дитини, які приїхали з д-ром З. Матківським на безплатне лікування в лікарні Юніон, Н.Дж.

Гості зі зворушенням розповідають про те, як щиро та тепло вітали їх на летовищі в Києві, мимо того, що через затримку в Ірландії, вони прилетіли туди день пізніше. На летовищі вітали їх: від НРУП Іван Драч, і депутата Володимир Яворівський (який, до речі, перебуваючи в ЗСА у жовтні минулого року був ініціатором акції допомоги дітям Чорнобиля), Дмитро Павличко, голова Т-ва Української Мови ім. Т. Шевченка, а з урядових чинників теперішній міністр здоров'я України Юрій Спіженко, заступник голови Ради Міністрів УССР Константин Масик, голова Червоного Хреста І. Усиченко та ряд представників місцевої преси, радіо і телебачення. Не бракувало також киян, а серед них багато дітей.

Привітання було не менше тепле, як і прощання на летовищі в Нью-Йорку, де були присутні представники летовища, української місії УССР при Об'єднаних Націях, діти зі школи св. Івана Хрестителя в Нью-Йорку та представники української громади з Нью-Йорку, де зосередилася акція збирання пакунки (за винятком пачок з Канади). Тут також транспорт пообіцяли українські душпастери католицького віровизнання і євангельсько-баптистського.

В Києві на летовищі свя-ремних магазинів, і доглянули розподілу цього добра на рівні частини, а відтак ще й особисто передали їх найбільше потребуючим: у школі ч. 170 в Києві, у місцевостях Народичі та Овруч і у Львові, де призначено

Всі ціх розмовах з пресою в осередку уваги був НРУП і діти — жертви Чорнобиля, — розповідають гості, а д-р З. Матківський вказує, як захоплюючі, як наслідки радіації, вже тепер проявляються серед дітей: катаракти, кровотечі, лейкозії і недуги проводів травлення, що він міг сам ствердити. В школі ч. 170 на 1.000 учнів, 500 вже мають різні прояви радіації, багато з них не може ходити регулярно до школи, бо надто ослаблені. В тій школі, активісти, як розповідають, мали нагоду зустрітися із матерями і батьками дітей і заслухати десятки трагічних історій. Н. Матківська показує рисунки дітей з цієї школи, які відзеркалюють наглядно сумні настрої цих дітей. На одному з них бачимо опустілі будинки із забитими вікнами, а на горі напис: „Хочу жити“.

Розуміється, у батьків велике огорчення, що так довго не знали вони про страшну небезпеку. Як розповідає д-р Матківський, щойно тепер молоді лікарі та новий міністр здоров'я ясно говорять про це, що сталося. В 1986 році було строго заборонено лікарям говорити про занедужання після вибуху. Тепер пропонують навіть заложити новий дослідний центр коло Народичів, в якому мали б бути лікарі й науковці не лише з України, але також із західних держав.

Все це, як і співпраця, яку дав транспортів і його організаторам міністр здоров'я Ю. Спіженко, включно із письмовим уповноваженням для Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля, вказують на те, що теперішній урядові чинники УССР кінці здали собі справу із величезної небезпеки, яка нависла над населенням України та що вони самі не можуть її подолати.

„Уявіть собі, що уряд призначив для кожної загроженої дитини в Україні 15 вітамінів на рік“, — вказує д-р З. Матківський, — а рівночасно відомо, що найвища радіація викидається щойно в сьомому році після вибуху в Чорнобилі. Скільки отже медичних засобів і дослідів треба, щоб пробувати рятувати людей. Досі ж немає достовірної статистики, яка б подавала справжню кількість захворювань із-за радіації від пропал'яного квітня 1986 року“.

Тому провідники Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля, хоча як відволікли цією першою можливістю додати і хоча як втомлені переборенням усіх величезних труднощів, зв'язаних з тим транспортом не думають ані на день відпочити. У них бажання в половині квітня, у річницю Чорнобильської трагедії, вислати другий транспорт із ЗСА та Канади в Україну. Тим разом вони однак уважають, що треба зосередитися на медичних засобах, зокрема на різних апаратах, яких там немає, а на це потрібні фонди. Вони переконані, що українська громада відгукнулася досі з усіх сторін ЗСА і Канади, бо ж наші земляки просять її слідувати в очі: „Не забувайте про нас!“.

В Україні...

(Закінчення зі стор. 1) тавлені в Україні, подарувати тамешнім музеям по рівній частині і цим залишити там його творчість, яка зовсім невідома в Україні.

Директор Київського музею М. Романишин, у своєму запрошенні, пише про те, що „виставка творів широко знаного художника Якова Гніздовського прокладає шлях на Україну багатьом бажаним мистецтвом познайомити з власним творчим доробком“. Він також зазначає, що про відкриття виставки у Києві будуть своєчасно подані інформації в усіх засобах масової інформації та буде влаштований відповідний концерт.

Україна пробуджується —

допоможі

Всі сучасні зміни в Україні ідуть швидким темпом, що саме населення України заскочено новими реформами і новим духом відродження. Зміни включають не тільки політичні на тлі релігійних і людських прав, але і на тлі національного відродження. Українська мова нарешті визнана як державна офіційна мова, а уряд визнає Рух як легально чинну організацію. Якщо поді в Україні ідуть слідами Східної Європи, то українці матимуть свою незалежну і суверенну державу. Населення в Україні підтримує ці зміни і нові стремління до незалежності. Людський ланцюг 22-го січня між Києвом і Львовом є ознакою нового стремління народу і є запорукою перемоги кандидатів Руху у виборах. Ми українці в діаспорі, підтримуємо сучасне українське відродження.

Як вияв такої підтримки, 101-й Відділ Союзу Українок Америки в Чикаго влаштував вечір присвячений пам'яті молодого, талановитого і незабутнього композитора Володимира Івасюка. Участь візьмуть відомий співак Алекс Голуб, гуморист Ігор Бачинський і танцювальний ансамбль „Громовація“. Закликається українську громаду околиць Чикаго підтримати цю імпрезу і таким чином допомогти придбати фонди, які так потрібні тепер на поміч України.

Алекс Голуб, відомий співак естрадної музики, приїхав з України і зараз

виступає в Америці в різних клубах. Його голос, постава на сцені, музичне виконання і гумор зачарує кожного слухача. Молодий гуморист І. Бачинський почав свою кар'єру в Торонто в українському клубі „Каравана“, відтак виступав на канадських телевізійних програмах. Він бере живу участь в українському мистецькому житті Канади. Танцювальний ансамбль „Громовація“, під мистецьким керівництвом Роксани Дикой-Пилипчук, є відомий в Чикаго і в інших містах. Ансамбль часто виступає поза українською громадою зі своїм репертуаром українського народного танку і також включає в свої виступи балетні інтерпретації сучасної української музики В. Івасюка та інших. Якраз на цьому вечорі ансамбль виконає балет до п'єси В. Івасюка.

Ця імпреза, під заголомком „Весняний розрив“, відбудеться в суботу, 10-го березня в год. 7:30 вечора, в Культурному Осередку св. Володимира і Ольги. Загальний вступ 40 дол. а 25 дол. від студентів і емеритів. Включено в ціну також і великий вибір перекусів і солодкого під зарядком членкинь 101-го Відділу СУА. Квитки можна набити в касі „Самопоміч“, в банку „Певність“ і в крамниці „Дельта“. Даток за квитки можна відтатнути від податків. Всесв дохід призначений на Рух в Україні.

МФВ

„Княгиня Ольга“

(Закінчення зі стор. 2)

Михайло Феркуняк, як о. Григорій діяв на сцені як пристало духовній особі, якому просвічували вищі цілі Київської Русі.

Доброслав, боярин водночас і воявода — Юрій Наконечний. Він не меншою мірою від інших дебатантів показав свій сценічний хист, головним чином у мізансценах, належно співвідносив з партнерами. Словом, Театральна Студія Молоді під мистецьким керівництвом Володимира Шашаровського склала свій нелегкий іспит на відмінно.

Із десяти спектаклів Студії слід особливо відмітити — „По дорозі в казку“, „Електру“ й очевидно „Княгиню Ольгу“, що є малим ювілеєм Студії.

...

З черги дещо про п'єсу, сценарію і режисерію. Автор „Княгині Ольги“ з хистом змалював складні історичні події, що проходили в Київській Русі в другій половині десятого сторіччя, в центрі яких була княгиня Ольга.

Хист автора в тому, що він надав дійовим особам індивідуальних рис. Відносно ж останньої картини шоправадуми поділені — одні радять залишити кінець п'єси таким, яким він є, інші натомість є з зміною, мовляв, із користю для композиційної лінії п'єси, краще було б закінчити її бадорим акордом, ноткою героїчності або прийнятним глибокою вірою в здійснення далекобудучих планів, високих ідей, тим більше, що глядач у ході цілого спектаклю наводить в напрузі, проіннятий подіями на тодішній Русі. Важливе, що до сюжетного розвитку немає застерезень. До речі, це вперше в українській драматургії відтворено образ княгині Ольги.

Сценарію, як знаємо, не тільки важливий компонент вистави, але вона проникає в ідейний зміст театрального видовища. Сценарію не лише, так сказати б, випукло режисерське бачення спектаклю, але він свого роду співробітник постановки, співтворець ідейно-мистецької концепції. Таким був Володислав Клех у Ансамблі Українських акторів під мистецьким керівництвом В. Блавацького в Німеччині, таким він і в Студії, якого запросив Шашаровський, давній друг Клеха. Коротко кажучи, сценічне оформлення „Княгині Ольги“, що його виконав Клех, заслуговує на найвищу оцінку.

Завершуючи цей огляд, слід признати, що режисер пройшов важкий труд. Не одному, не одній начитував ролі, а деяким напевно до деталей початківці інтонація-тверді горіх, а власне інтонаціями передається людські почуття. Само собою, що Шашаровський як досвідчений режисер (він уже в початках тридцятих років був режисером) був би поставив „Княгиню Ольгу“ в зовсім іншому плані з професійними акторами, тому хоч-не-хоч достосував режисерію до сценічних спроможностей Студії, все таки навіть із студійними що історичну п'єсу в мистецькому розумінні поставив дуже цікаво. Цікава побудова мізансцен, мається на думі сценічні ситуації, в яких діють актори в декоративно-буфальському оформленні сцени. Це основне, а скільки ще деталей треба мати на увазі, саме тому Михась Костицький став у пригоді режисерів, виконуючи справно функцію інспектора сцени.

Не малаважно річчю в кожному спектаклі, це костюми, а в історичній п'єсі вони особливо важливі. Щоб одягнути актора згідно історичної епохи, треба йти до відповідних джерел. У нашому випадку десятитомна „Історія України-Руси“ М. Грушевського не має ілюстрацій. У „Великій Історії України“, що її видав І. Тихотер ілюстративного матеріалу, який можна було в використати обмаль, тож треба йти до великих бібліотек, щоб потрібний матеріал відшукати, а потім щойно поробити ескізи в кольорах, з якими теж складна справа. За костюми до „Княгині Ольги“ відповідала Юлія Шашаровська. Шоправа частину костюмів визначено, але за дозволу ті костюми перероблено, щоб пристосувати їх до п'єси. В загальному, переборюючи всі ускладнення, зв'язані з костюмами, вони були в стилі історичної епохи.

Публіка спонтанно оплескувала „Княгиню Ольгу“. Внесено на сцену великий кіш багрянця рож і поставлено перед режисером.

„Княгиня Ольга“, це потрійний мистецький осяг — режисера, сценарію та цілого ансамблю.

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Любов Колесняк ПОТОЙБІЧ РУБІКОНУ

ОПОВІДАННЯ, НОВЕЛИ, НАРИСИ, ДРАМА

Мистецьке оформлення Любомира Гуцаля

Тверда обкладинка

Ціна \$15.00 плюс \$2.00 за пересилку

Замовляти:

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302

Мешканці штату Нью-Джерсі об-

в'язують 6% ставкового податку

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ТОРОНТО, Онт., Канада

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в неділю 11-го березня 1990 р. о год. 2-й по пол. в залі будинку СКВУ

383 Main Street West, Toronto, Ont., Canada

Учасники зборів зобов'язані взяти участь, з рішенням прийнятим на зборах. Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні делегати та по два делегати наступних Відділів

49 401 402 407 408 415 426 432 439 440 441, 442 446 456 460 464 466 470 474 480

Члени Українського Народного Союзу радо вітаємо

ПРОГРАМА НАРАД

1. Відкриття, схвалення порядку нарад
2. Ствердження правильності зборів
3. Вибір Президії
4. Рішення, прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіт устаткованій Управі - Контрольної Комісії
6. Діагностика надзвичайних прийняття
7. Вибір делегатів на Конвенцію
8. Вибір делегатів на Конвенцію
9. Вибір делегатів на Конвенцію
10. Вибір делегатів на Конвенцію
11. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьмуть участь

д-р Іван О. Флис, головний президент УНС
мгр Іван Геврик, головний директор для Канади
ред Василь Дідюк, головний радник УНС

ІЗ УПРАВУ ОКРУГИ

о. Мирон Стівіс, голова
Іван Шпагал, секретар
інж. Роман Бенеш, касир

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу СИРАКЮЗИ/ЮТИКА, Н. Й.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу, 10-го березня 1990 р., о год. 1-й по пол. в залі Українського Народного Дому

317 West Fayette Street Syracuse, N.Y.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішенням праомого голосу. Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати та по два делегати наступних Відділів

21. 38. 39 58 121. 192. 202. 271. 283. 317. 330. 484

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо

ПРОГРАМА НАРАД

1. Відкриття, схвалення порядку нарад
2. Ствердження правильності зборів
3. Вибір Президії
4. Відкриття, прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіт устаткованій Управі - Контрольної Комісії
6. Діагностика надзвичайних прийняття
7. Вибір делегатів на Конвенцію
8. Словесний звіт УНС д-ра ІВАНА О. ФЛИСА
9. План праці на наступний рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьмуть участь

д-р Іван О. Флис, головний президент УНС
Володимир Запаранюк,
почесний член головного уряду УНС

ЗА УПРАВУ ОКРУГИ